

STORA UTSKOTTETS betänkande № 3/1960 med anledning av landskapsstyrelsens framställning № 26/1958 till Ålands landsting med förslag till landskapslag om jakt i landskapet Åland.

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lag- och ekonomiutskottets betänkande № 6/1959, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Stora utskottet har såsom sakkunniga hört lantrådet Hugo Johansson, landstingsman Valter Nordas, jaktvårdskonsulenten Anton Harberg och landskapsforstmästaren Albin Andrée, den sistnämnde angående omfattningen av älgskador på skog i landskapet. Utskottet har även tagit del av ett kommittébetänkande rörande ny jaktlag i riket samt införskaffat utlåtande av lantbruksministeriets fiskeri- och jaktbyrå. I anledning av sistsagda utlåtande och på grund av till utskottet ingivna skrivelser från Ålands Skogsvårdsförening r.f. och Ålands Jaktvårdsförbund r.f. har utskottet vänt sig till lag- och ekonomiutskottet med begäran om kompletterande utlåtande, vilket mottagits den 24 november 1959 och bifogas detta betänkande såsom bilaga. Stora utskottet har även haft tillgång till regeringens proposition med förslag till ny jaktlag i riket.

Stora utskottet har i huvudsak omfattat lag- och ekonomiutskottets förslag med ändringar i följande avseenden:

Lagens rubrik har ändrats i enlighet med av landstinget utformad praxis och föreslås att kallas "L a n d s k a p s l a g om jakt" medan "i landskapet Åland" strukits såsom obehövt.

§ 9. I enlighet med lag- och ekonomiutskottets skrivelse av den 24 november 1959, har ett tillägg till 2 mom. införts: "Arrenderätten må icke utan legogivarens tillstånd överföras på tredje man".

§ 22. Lag- och ekonomiutskottets förslag om tillägg, framgår av p. 2 i bilagda lag- och ekonomiutskottets utlåtande av den 24 november 1959.

Stora utskottet har beträffande lagstiftningskompetensen ifråga om tillägget, inbegärt lagutskottets utlåtande och har utskottet funnit att hinder icke möter ur behörighetssynpunkt att införa det föreslagna tillägget, ifall detta befunnes lämpligt. Stora utskottet har likväl icke medtagit tillägget då dess tillämpning i praktiken, av utskottets majoritet, ansågs medföra alltför stora svårigheter.

§ 24. Lag- och ekonomiutskottet har i sitt betänkande, utan närmare motivering, uteslutit möjligheten att fånga bisamrätta med sax. Stora utskottet anser dock att likaväl som andra skadedjur får fångas med

sax, detta även bör vara fallet beträffande bisamrätta, varför "bisamrätta" återinförts i mom. 6.

§ 26. På grund av ändrad paragrafering har hänvisningarna ändrats enligt lag- och ekonomiutskottets påpekande.

§ 31. Utskottet har omfattat lag- och ekonomiutskottets förslag att jakt på orrtupp bör tillåtas dock med den ändringen att tiden utsatts till 1/11 - 31/1. En längre jakttid har utskottet ansett medföra en fara för alltför stark beskattning av de lokala orrbestånden, särskilt som orrtuppen, enligt sakkunniguppgift, i motsats till orrhönan, är stationär.

P. 5 bör avse hela januari.

I p. 7, första meningen har tiden för jakt på hare och räv fastställts till 1/11 - 31/1, enär harungarna före 1/11 sällan är fullvuxna och rävjakten i konformitet därmed, och för undvikande av alltför stora skiljaktigheter ifråga om jakttider, ansetts böra vidtaga samma datum.

§§ 32, 33. Lag- och ekonomiutskottet har ändrat paragraferingen varvid hänvisningarna i dessa paragrafer blivit felaktiga.

§ 35. Vid behandlingen i utskottet har framkommit att älgar uppträtt i trädgårdar och skogsplanteringar och där förorsakat skador. Frågan om en komplettering av § 35 med ett stadgande, som skulle berättiga till avlivande av älg, som hemsöker odlingar och dylikt, har diskuterats. Även landskapsstyrelsen har, i anledning av inträffade skadegörelser, uppmärksammat på sakförhållandet. Utskottet har dock icke sett sig i tillfälle att framlägga något förslag till lösning av denna fråga.

§ 37. Utskottet har från Ålands Skogsvårdsförening mottagit en skrivelse vari framhållits önskvärdheten av att stadgandet om älgskador skulle utvidgas att omfatta även plant- och ungskog. Lag- och ekonomiutskottet har för sin del icke velat rekommendera utvidgningen på grund av dess ekonomiska konsekvenser. Av de sakkunnigutlåtanden stora utskottet tagit del, har ej visshet kunnat erhållas om vad ett sådant stadgande skulle föra med sig. Majoriteten i utskottet har stannat för att införa en bestämmelse om älgskada på fruktträd, plant- och ungskog.

§ 51. Hänvisningen ändrad av samma orsak som i §§ 32, 33.

§ 56. Då lagförslaget underkastats en långvarig behandling, bl.a. i stora utskottet, har stadgandet om ikraftträdandet måst ändras och föreslår utskottet att den nya jaktlagen träder i kraft den 1 januari 1961.

Hänvisande till vad som ovan framhållits, föreslår stora utskottet vördsamt

att landstinget ville antaga lagförslaget i den av lag- och ekonomiutskottet föreslagna lydelsen, med följande ändringar

L a n d s k a p s l a g
om jakt.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

9 §.

Avtal, varigenom jakträtten på jordlägenhet utleges, skall ingås skriftligen med vittnen på viss tid, ej över tio år, och mot årlig lega; sker det annorlunda, vare såväl jordägaren som legotagaren berättigad att bryta avtalet.

Arrenderätten må icke utan legogivarens tillstånd överföras på tredje man.

Dylikt avtal må ej anses innefatta rätt till jakt på gårdstomt, i park eller trädgård, som ligger inom området och ej besittes av legogivaren.

Om legotagare försummar att gälda arrendeavgift eller eljest icke uppfyller sina förpliktelser eller om han genom att missbruka sin jakt-rätt äventyrar villebrådsbeståndet, kan legogivaren bryta avtalet. Uppstår rättegång om avtalets bestånd, kan domstolen, om skäl därtill förefinnes, förbjuda legotagaren att under tiden för rättegången jaga på området, och lände sådant beslut omedelbart till efterrättelse.

24 §.

Jakt må ej bedrivas så, att den innebär fara för männisikor eller husdjur eller så, att villebrådet tillfogas onödigt lidande.

Jakt må icke utövas med gift, spjut, pil, elektrisk ström, sprängämnen, grop, sax, snara, fälla, giller eller annat liknande fångstredskap, ej heller med gillrat skjutvapen. Ljuddämpare må icke användas på skjutvapen.

Militärgevär må användas endast för jakt på säl i öppna havet.

Hagelgevär av grövre kaliber än 12 eller hagelgevär med automatisk omladdning, vilket medger laddning med mer än 2 skott, må icke användas vid jakt å sjöfågel.

Luftgevär och luftpistol må användas vid jakt endast inom gård eller trädgård för dödande av sorkar, råttor och möss.

Utan hinder av stadgandet i 2 mom. må gift användas för dödande av kråkor, kajor, sorkar, havstrut, gråtrut och råttor, sax för fångst av bisamrätta, havstrut, gråtrut och mink, samt fällor för fångst av mink,

hermelin och bisamråtta. Vid användande av gift skall under tiden 15 april - 1 november endast ägg användas som bete. Utlagd sax eller fälla skall dagligen efterses.

- - - - -

26 §.

Med gevär eller fångstredskap må ingen utan tillstånd av jakträttsinnehavaren, i annat fall än i 22 § stadgas, färdas över annans jaktområde annorstädes än på till allmänt begagnande upplåten väg, om icke av omständigheterna framgår, att det sker i lovliga ärenden, och hund, om sådan medföres, hålles kopplad samt gevär oladdat.

Jägare är berättigad att med oladdat vapen beträda annans jaktområde för att fasttaga hund.

- - - - -

31 §.

På nedannämnt villebråd vare jakt tillåten endast under följande tider:

1) 1/4 - 15/4 jakt på hane av storskrake och knipa, samt på alfågel, sjöorre och skäggdopping.

2) 1/5 - 25/5 jakt på hane av ejder, svärta, stor- och småskrake eller pracka, brunand, knipa och vigg samt jakt på alfågel, sjöorre, skäggdopping och morkulla.

3) 20/8 - 30/11 jakt på storskrake, gräsand, bläsand, stjärtand, skedand, sothöna, beccasin och morkulla.

4) 15/9 - 30/11 jakt på småskrake, knipa, brunand och vigg.

5) 15/9 - 31/1 jakt på alfågel, sjöorre och skäggdopping.

6) 1/11 - 31/1 jakt på orrtupp.

7) 1/11 - 31/1 jakt på räv och hare. Jakt på räv utan användning av drivande hund är dock tillåten hela året utom under tiden 1/4 - 30/6.

8) 1/1 - 15/1 jakt på ekorre.

9) 1/8 - 31/5 jakt på vildduva.

10) hela året jakt på bisamråtta, mink, utter och säl.

Frukt- och grönsaksodlare äro berättigade att jämväl under övriga tider avliva hare inom odlingsområde. Enahanda rätt kan av landskapsstyrelsen beviljas ägare av skogskulturer i annars kala eller lövskogsbeklädda skogsmarker, där av haren orsakade skador äventyra kulturernas fortbestånd. Sålunda erhållen fångst må dock ej till salu hållas.

Landskapsstyrelsen äger rätt att för en tid av högst fem år i sänder fridlysa visst slags vilt i landskapet i dess helhet eller i viss del

därav.

Landskapsstyrelsen må även för en tid av högst två år i sänder upphäva fridlysningen eller förlänga jakttiden för sådant vilt, som förekommer rikligt.

Jakt på matnyttig fågel vare tillåten blott till husbehov och icke för försäljning.

Det är förbjudet att, förutom ett dygn ^{före} eller ett dygn efter lovlig jakttid, under jaktvärd i båt medföra vettar, som användas vid jakt på sådana fågelarter, vilka då äro fridlysta.

32 §.

Ägg av i 30 och 31 §§ nämnda fåglar må icke tagas ur bo eller förstöras. Dock må landskapsstyrelsen bevilja jakträttsinnehavare rätt att taga ägg av sådana fåglar för utplantering.

Utan hinder av stadgandet i 1 mom. må jakträttsinnehavare taga ägg av storskrake från uppsatt holk samt ägg av skäggdopping, dock icke inom fredningsområde. Ägg må icke säljas.

Landskapsstyrelsen må medgiva jakträttsinnehavare rätt att infånga fridlyst villebråd för utplantering på annan plats.

33 §.

Har någon utsatt i fritt tillstånd sådant nyttigt vilt, som förut icke funnits på orten och ej omnämnes i 30 § samt härom låtit kungöra uti sådan i landskapet utkommande tidning vari allmänna förfoganden rörande landskapet böra publiceras, samt genom anslag på kommunal anslagstavla, är det förbjudet att under loppet av närmast följande fem år på den orten jaga sådant villebråd. Kungörelsen bör årligen förnyas.

- - - - -

37 §.

Skada, som av älg orsakats på växande gröda eller stackad säd eller foder, eller på fruktträd eller plant- och ungskog ersättes av landskapet.

Ersättningsanspråk skall anmälas hos länsmannen på orten och bör härtill fogas skriftligt intyg av tvenne tillförlitliga personer däröver, att älgar orsakat anmälaren skada, ävensom när och på vad sätt detta skett, varefter syn och värdering av skadan bör av länsmannen jämte tvenne av honom utsedda allmänt förtroende åtnjutande sakkunniga personer verkställas samt därvid noga utredas, att den skada, som skall värderas, orsakats enbart av älgar. Värdering av skada på växande gröda skall äga rum tidigast fjorton dagar före den sedvanliga skördetiden samt av annan skada inom möjligast korta tid efter det

-6-

densamma vållats. Över syneförrättningen skall uppgöras instrument, vari bör angivas skadans storlek och det föreslagna ersättningsbeloppet ävensom för förrättningen utgående arvode och kostnaderna för densamma.

De sålunda tillkomna handlingarna skall länsmannen jämte sitt eget yttrande insända till landskapsstyrelsen, som äger bestämma om och i vad mån ersättning för skadan skall utgivas.

- - - - -

51 §.

Var, som utan att innehava jaktkort bedriver jakt inom landskapet eller vid anfordran vägrar att uppvisa detsamma såsom i 43 § är stadgat, straffes såsom för olovlig jakt i strafflagen stadgas. Har den, som anträffats utan jaktkort, senast den tredje söckendagen därefter uppvisat sitt jaktkort för polismyndighet i det distrikt, där han jagade, vare straffri.

- - - - -

56 §.

Denna landskapslag träder i kraft den 1 januari 1961. Vid samma tidpunkt upphäves landskapslagen den 18 mars 1946 angående jakt i landskapet Åland (14/46) samt landskapslagen den 1 december 1938 om jaktkort i landskapet Åland (8/38) jämte däri senare gjorda ändringar, så ock landskapslagen den 26 juli 1949 angående erläggande av belöning för inom landskapet Åland dödat rovdjur och dödad säl (22/49) jämte däri senare gjorda ändringar.

Vid landskapslagens ikraftträdande gällande landskapsstyrelsens beslut om belöning för dödat rovdjur och dödad säl skall fortsättningsvis tillämpas till dess därom annorlunda stadgas genom landskapsförordning.

Jaktkort, utfärdat före denna landskapslags ikraftträdande, är fortfarande gällande under den i jaktkortet antecknade giltighetstiden.

Mariehamn den 11 mars 1960.

På stora utskottets vägnar:

Martin Isaksson.

Henrik Gustafsson.

Närvarande i utskottet: Martin Isaksson, ordf., Gideon Mattsson, viceordf., samt ledamöterna Ruben Björke, Gustaf Ek, Uno Förbom, Gustaf Jansson, Georg Leandersson, Ragna Sanders, Bertel Söderlund och Edvin Östling.